

Dosarul nr.3ra-183/22
2-20016789-01-3ra-18022022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: I. Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni cu privire la îngrădirea accesului la informație și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul depus de Iurie Grecu, casată integral hotărârea din 21 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, și emisă o decizie nouă,

c o n s t a t ă:

La 05 februarie 2020, Iurie Grecu a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni cu privire la îngrădirea accesului la informație și repararea prejudiciului moral.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că la 02 ianuarie 2020 s-a adresat consilierului local satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu, cu cerere înregistrată sub nr.3, solicitând să fie informat care este suma bugetului local pe anul 2020, din câte taxe locale este format bugetul local pe anul 2020, care sunt taxele locale și cât constituie în lei fiecare taxă locală în parte. Totodată, a solicitat ca informațiile solicitate să-i fie prezentate în formă scrisă, notificate la domiciliu.

Cu toate acestea, contrar prevederilor art.5 alin.(2) lit.c), art.11 alin.(1) pct.1), art.15 alin.(3) și art.16 alin.(1) din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, nu a primit niciun răspuns la cererea sa, care de fapt urma să-l recepționeze încă la data de 24 ianuarie 2020.

Reclamantul a susținut că potrivit art.6 lit.b) din Legea nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, cetățeni, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate au dreptul să solicite și să obțină informații

referitoare la procesul decizional, inclusiv să primească proiectele de decizii însoțite de materialele aferente, în condițiile Legii privind accesul la informație.

Totodată, conform art.20 alin.(1) din Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, alesul local examinează, în modul stabilit de legislație, petițiile care îi sunt adresate, ia măsuri pentru soluționarea lor, primește în audiență cetățeni și conducătorii persoanelor juridice.

Iurie Grecu consideră că reieșind din normele de drept enunțate supra, precum și în virtutea art.1 alin.(3), art.15, art.34 alin.(1), art.53 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și art.1398 alin.(1) din Codul civil, consilierul local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu, folosind situația de serviciu în detrimentul obligațiilor ce îi revin potrivit competenței, în comun acord cu Primăria satului Ciuciuleni, r-nul Glodeni, i-au îngădit accesul liber la informația solicitată în cererea din 02 ianuarie 2020, prin nesoluționarea acesteia, prin ce i-au cauzat un prejudiciu moral exprimat prin suferințe sufletești, precum și i-a fost lezată onoarea și demnitatea ca cetățean al Republicii Moldova, care beneficiază de drepturi și libertăți fundamentale consacrate în Legea supremă și alte acte normative.

În contextul enunțat, cu trimitere la art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, art.21 alin.(1) și (3) lit.e), art.23 alin.(1) și (2) din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, art.1422 alin.(1) și art. 1423 din Codul civil, art.3, art.9, art.17, art.18, art.20, art. 39 alin.(1), art.189 alin.(1) și (2), art.211 alin.(1) lit.a), b),d),e),f) și alin.(2), art.212 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, Iurie Grecu a solicitat admiterea acțiunii, constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul privind accesul la informație de interes public; sancționarea pârâților în conformitate cu art.24 din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație; încasarea în mod solidar din contul consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni în beneficiul său sumei de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Iurie Grecu.

Cu trimitere la prevederile art.224 din Codul administrativ și art.15 din Legea privind accesul la informație, prima instanță a stabilit că la 05 februarie 2020 Iurie Grecu s-a adresat în instanța de judecată, în procedura contenciosului administrativ, cu prezenta acțiune împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Iațcu Vera, și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni privind constatarea faptului limitării dreptului accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat.

Prima instanță a stabilit că la 02 ianuarie 2020, Iurie Grecu s-a adresat consilierului local al satului Ciuciulea, r-l Glodeni, Vera Iațcu, cu cererea nr.03, solicitând să-i fie eliberată informație de interes public referitor care este suma bugetului local, pe perioada anului 2020, care sunt taxele locale și cât constituie fiecare taxă locală.

Reieșind din materialele dosarului, prima instanță a constatat că prin răspunsul nr.39 din 10 ianuarie 2020 autoritatea emitentă a comunicat lui Iurie Grecu că Primăria satului Ciuciulea, r-nul Glodeni îi remite răspuns la cererea nr.3 din 02 ianuarie 2020 cu privire la suma bugetului local pe anul 2020 și taxele locale, anexând la acesta copia deciziei nr.9/1

cu privire la stabilirea taxelor locale aplicate pe teritoriul Primăriei satului Ciuciulea pentru anul 2020, copia deciziei nr.9/3 cu privire la aprobarea bugetului local pentru anul 2020, în prima lectură și copia deciziei nr.9/8 cu privire la aprobarea bugetului local pentru anul 2020, în a doua lectură.

Prima instanță a conchis că la caz se constată examinarea în termen a petiției adresate în cadrul unei proceduri prealabile, pârâții, respectând cadrul legal în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de către petiționar, răspunsul oficial fiind adus la cunoștință destinatarului, cu solicitarea concretizărilor legale.

În concluzie, prima instanță a constatat caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârâți la cererea adresată de către petiționar, reieșind din conținutul solicitării, fiind în cadrul legal în termenul stabilit de lege, cu asigurarea restabilirii drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat, astfel acțiunile pârâtului fiind în limite legale fără a leza raporturile dintre solicitant și organul emitent în procesul de asigurare și realizare a drepturilor solicitantului, ultima având calitatea unui subiect legal, calitatea de pîrît în raportul pretins.

Nu a fost reținut argumentul reclamantului precum că potrivit art.15 al.(2) din Legea privind accesul la informație, cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor, întrucât nu au fost prezentate probe care atestă calitatea pârâtei Vera Iațcu ca fiind responsabilă de furnizarea informațiilor, adresarea lui Iurie Grecu fiind înregistrată în registrul de evidență a corespondenței primăriei respective (f.d. 34-35, vol.I).

Cât privește pretenția lui Iurie Grecu privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a considerat-o neîntemeiată, deoarece nu s-a stabilit legătura de cauzalitate între faptul nefurnizării informației solicitate și daunelor și mărimea suferințelor psihice cauzate reclamantului și solicitarea evaluării lor în echivalent bănesc, lipsind justificarea necesității obținerii de către reclamant unei asemenea informații solicitate și efectul negativ real nu doar declarativ survenit ca rezultat al neobținerii informației solicitate, or, potrivit art.19 alin.(3) din Codul civil, se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții.

La 10 noiembrie 2020 Iurie Grecu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 11 noiembrie 2020 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul depus de Iurie Grecu, s-a casat integral hotărârea din 21 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și s-a emis o decizie nouă prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Iurie Grecu.

La 14 aprilie 2021 Iurie Grecu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți și hotărârii din 21 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 11 august 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Iurie Grecu, s-a casat decizia din 16 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul depus de Iurie Grecu. A fost casată integral hotărârea din 21 octombrie 2020 a Judecătoria Drochia, sediul Central și s-a emis o decizie nouă prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu cu privire la îngrădirea accesului la informație și repararea prejudiciului moral. A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni cu privire la îngrădirea accesului la informație și repararea prejudiciului moral.

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți a motivat soluția, reieșind din următoarele circumstanțe.

Instanța de apel a stabilit că la 02 ianuarie 2020 Iurie Grecu s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune împotriva consilierului local, Iațcu Vera, și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, solicitând constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul de acces la informație; sancționarea pârâților potrivit prevederilor art.24 din Legea privind accesul a informație și încasarea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei.

Judecând cauza în fond, Judecătoria Drochia, sediul Central prin hotărârea din 21 octombrie 2020 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Grecu Iurie către consilierul local Iațcu Vera și Primăria s. Ciuciulea, r-nul Glodeni privind constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat (f.d.54, 59-62).

Instanța de apel a considerat greșită soluția primei instanțe, fiind rezultatul aplicării și interpretării eronate a normelor de drept material și procedural, cât și aprecierii eronate a circumstanțelor de fapt ale cauzei, ceea ce a generat ca consecință emiterea unei hotărâri neîntemeiate.

Cu trimiterea la art.93 și art.221 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, instanța de apel a menționat că din analiza materialelor cauzei s-a stabilit cu certitudine că la data de 02 ianuarie 2020 Iurie Grecu s-a adresat cu cerere consilierului local al satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu, înregistrată la Primăria sat. Ciuciulea sub nr.3, solicitând să fie informat care este suma bugetului local pe anul 2020, din câte taxe locale este format bugetul local pentru 2020, care sunt taxele locale și cât constituie în lei fiecare taxă locală în parte. Informația respectivă o solicită în formă scrisă, recepționată la domiciliu (f.d.6, vol.I).

În speță, Grecu Iurie, invocând faptul că nu a primit răspuns la cererea sa din 02 ianuarie 2021 privind accesul la informațiile publice, în conformitate cu art.189 alin.(2) din Codul administrativ, a înaintat prezenta acțiune împotriva consilierului local Iațcu Vera și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni.

Cât privește calitatea procesuală de pârâtă a consilierului local Vera Iațcu, instanța de apel a reținut că conform art.1 alin.(1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea

raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Cu referire la art.2 alin.(1) și (2), art.3, art.5, art.7, art.8, art.17, art.20, art. 189 alin. (1)-(3), art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel a conchis că o acțiune în contencios administrativ poate fi îndreptată doar împotriva unei autorități publice, fiind contestată activitatea administrativă a acestei autorități, iar funcționarii care au realizat careva operațiuni administrative în cadrul unor proceduri administrative, pot participa în cadrul proceselor judiciare în calitate de persoane terțe.

Prin urmare, într-o acțiune în contencios administrativ, calitatea de pârât o poate deține doar autoritatea publică, sau o autoritate asimilată acesteia.

Pe când în speță însă, se constată că Iurie Grecu a înaintat acțiunea împotriva consilierului local Vera Iațcu, care este funcționar public în cadrul autorității publice, astfel urmărind inițierea unei acțiuni în contencios administrativ împotriva unui subiect care nu întrunește calitatea de autoritatea publică.

La fel, nu se contestă activitatea administrativă și nu se urmărește revendicarea unui pretins drept încălcat.

În fortificarea acestei concluzii, instanța de apel a învederat că potrivit art.44 alin.(1) din Codul administrativ, participanți la procedura administrativă sunt: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă. Iar, conform art.204 din Codul administrativ, părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice și autoritățile publice în sensul art. 7.

Din cele menționate, instanța de apel a concluzionat că calitatea de pârât în cadrul procedurii de contencios administrativ o poate avea doar o autoritate publică, dar nu și angajații acesteia, cum ar fi consilierul local Vera Iațcu, care este un exponent al autorității deliberative – Consiliul local Ciuciulea, r-nul Glodeni, exercitând sarcinile stabilite de către autoritatea publică din care fac parte, iar în caz de dezacord cu acțiunile întreprinse de acești funcționari, calitatea de pârât urmează să o dețină autoritatea publică din care face parte, și nu funcționarii acestei entități publice. Mai mult, calitatea de pârât este o condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a considerat oportun de a declara inadmisibilă acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local Vera Iațcu în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, din motiv că acțiunea cu care a fost sesizată instanța de judecată, a fost inițiată împotriva unui funcționar public, iar pentru a fi examinate în procedura contenciosului administrativ, acțiunile urmează a fi inițiate împotriva unei autorități publice și nicidecum împotriva unor persoane fizice.

În același timp, instanța de apel a considerat neîntemeiate constatările primei instanțe precum că consilierul local Vera Iațcu nu este subiect al Legii privind accesul la informație și respectiv nu poate avea careva obligații în sensul legii date față de persoanele fizice și juridice, or, Legea nr.982/2000 privind accesul la informație, reprezintă o normă materială ce reglementează principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații, pe

când Capitolul II din Codul administrativ, reprezintă norme procesuale de realizare a drepturilor subiective, prin urmare condițiile de admisibilitate a acțiunii în contenciosul administrativ sunt prevăzute de Codul administrativ, din care considerente la stabilirea calității de pârât în cadrul acțiunii în contencios administrativ, urmează a se ține cont de prevederile Codului administrativ.

În altă ordine de idei, instanța de apel a mai constatat că Grecu Iurie prin acțiunea înaintată a formulat aceleași pretenții inclusiv și împotriva Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, și anume constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul de acces la informație; sancționarea pârâților potrivit prevederilor art.24 din Legea privind accesul a informație și încasarea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că la cererea depusă de către Iurie Grecu la 02 ianuarie 2020, a urmat răspunsul nr.39 din 10 ianuarie 2020, semnat de consilierul local Vera Iațcu, și contrasemnat de secretarul interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, anexând la acesta copia deciziei nr.9/1 „Cu privire la stabilirea taxelor locale aplicate pe teritoriul Primăriei sat. Ciuciulea pentru anul 2020”; copia deciziei nr.9/3 „Cu privire la aprobarea bugetului local pentru anul 2020, în primă lectură” și copia deciziei nr.9/8 „Cu privire la aprobarea bugetului local pentru anul 2020, în a doua lectură (f.d.32, 168-174, vol.I). Răspunsul nr.39 din 10 ianuarie 2020 a fost recepționată de către Grecu Iurie la 13 ianuarie 2020, fapt confirmat prin copia avizului de recepție nr.DS4916009045AS (f.d.33, vol.I).

Instanța de apel a remarcat că prezenta acțiune a fost înaintată de către Iurie Grecu la 05 februarie 2022, conform art.189 alin.(2) Cod administrativ, potrivit căruia o acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În această ordine de idei, instanța de apel a notat că deși Iurie Grecu nu a formulat nicio cerere de acces la informațiile publice, în sensul Codului administrativ, în adresa Primăriei satului Ciuciulea, totuși reieșind din faptul că răspunsul nr.39, expediat în adresa apelantului la 10 ianuarie 2020, este semnată de doi reprezentanți ai autorității publice locale și anume, consilierul local Vera Iațcu și de secretarul interimar al consiliului local Vera Boghiu, totuși acest răspuns este emanat de la o autoritate publică - Consiliul local al satului Ciuciulea și Primăria sat. Ciuciulea, care și-au asumat obligația de a examina cererea lui Iurie Grecu.

În fortificarea acestei concluzii, instanța de apel a făcut trimitere la art.3 din Legea privind statutul alesului local nr.768 din 02 februarie 2000, care reglementează că, în unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală. În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Totodată, cu trimiterea la art.20 din Legea nr.768 din 02 februarie 2000, art.37 alin.(1) și art.39 alin.(1) din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și art.15 alin.(1)-(2) din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, instanța de apel a subliniat că răspunsul nr.39 din 10 ianuarie 2020 este

emanat de la autoritatea publică Consiliul local Ciuciulea și Primăria sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni, care și-au asumat obligația de a examina cererea lui Iurie Grecu.

Cu toate acestea, acțiunea a fost înaintată de către Iurie Grecu doar împotriva autorității publice Primăria sat. Ciuciulea, deși calitatea de pârât urma să o aibă inclusiv și Consiliul local Ciuciulea.

Ținând cont de principiul disponibilității, care prevede dreptul persoanei de a se folosi de dreptul său la discreția sa, instanța de apel a subliniat instanța de judecată nu poate interveni în alegerea și determinarea pârâtului corespunzător, acesta fiind un drept al reclamantului.

Subsecvent, instanța de apel a precizat că odată cu excluderea prin Legea nr.244 din 21 iulie 2006 a prevederilor art.64 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța de judecată, cu acordul reclamantului, putea dispune înlocuirea părții care figurează greșit în proces, a fost dat de înțeles că în cazul în care se constată că acțiunea nu a fost intentată de reclamantul corespunzător sau că acțiunea nu este îndreptată împotriva unei persoane care trebuie să răspundă în acțiunea dată, instanța de judecată nu va putea dispune înlocuirea părții care figurează greșit în proces.

În asemenea împrejurării instanța de apel a concluzionat că în prezentul proces urmează să se expună doar asupra temeiniciei acțiunii înaintată de către Grecu Iurie împotriva Primăriei sat. Ciuciulea.

Cu referire la art.4 alin.(1), art.5 alin. (2) lit.b), art.6 alin.(1), art.7 alin.(1) lit.a) și b) art.10, art.11 alin.(1) pct. 2)-4), art.12, art.13 alin.(1) lit.e), art.15 alin.(2), art.16 alin.(1) din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, art.34 din Constituția Republicii Moldova, art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, și Hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 22 iunie 2015 pentru interpretarea art. 34 alin. (3) din Constituție (accesul la informație), instanța de apel a menționat că Iurie Grecu este subiect de sesizare în baza Legii cu privire la accesul la informație, având un drept constituțional de acces la informație, iar autoritățile statului posesoare a informației vizate, în baza legii dețin calitatea de furnizor al informației și au obligația de a asigura accesul solicitantului la informația solicitată.

În acest sens, instanța a reținut că autorității publice îi revine obligația de a asigura accesul liber la informația posedată, însă exercitarea acestui drept urmând a fi exercitată în limitele informației deținute și în limitele stabilite de lege pentru informația cu caracter limitat.

Concomitent, cu trimitere la art.21 alin.(1) și alin.(3) lit.c), d), e), i) din Legea privind accesul la informație, instanța de apel a constatat că cererea privind accesul la informațiile publice a fost depusă de Grecu Iurie la data de 02 ianuarie 2020, iar autoritatea publică competentă de furnizarea informației a examinat cererea la 10 ianuarie 2020, adică în interiorul termenului prevăzut la art.16 din Legea menționată, răspunsul la cerere fiind comunicat lui Grecu Iurie la 11 ianuarie 2020.

În atare circumstanțe, instanța de apel a accentuat că solicitarea formulată de către Grecu Iurie în cererea din 02 ianuarie 2020, și anume, care este suma bugetului local pe anul 2020, din câte taxe locale este format bugetul local pentru 2020, care sunt taxele locale și cât constituie în lei fiecare taxă locală în parte, a fost examinată de către

furnizorul de informații în termenul legal, iar răspunsul oferit de către autoritatea publică este unul deplin, concret și se referă nemijlocit la obiectul cererii, prin urmare apelantului nu i-a fost încălcat dreptul la informație.

Din cele menționate, instanța de apel constată că deși Grecu Iurie a menționat în acțiunea depusă că nu a primit răspuns la cererea sa din 02 ianuarie 2020, totuși înscrisurile anexate demonstrează faptul că dreptul acestuia de acces la informație nu a fost lezat, deoarece în adresa ultimului a fost expediat răspunsul cu informația solicitată (f.d. 32,33, vol.I).

În contextul enunțat, instanța de apel a ajuns la concluzia privind respingerea pretenției lui Iurie Grecu privind recunoașterea dreptului vătămat – dreptul de acces la informație, ca neîntemeiată.

În același timp, instanța de apel a considerat neîntemeiat și pretenția lui Iurie Grecu privind sancționarea Primăriei sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni potrivit prevederilor art.24 din Legea privind accesul la informație. Or, conform acesteia norme de drept, în funcție de gravitatea efectelor pe care le-a avut refuzul nelegitim al funcționarului public, responsabil pentru furnizarea informațiilor oficiale, de a asigura accesul la informația solicitată, instanța de judecată decide aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu legislația, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului.

La acest aspect, instanța de apel a reținut că Iurie Grecu a formulat o pretenție cu caracter general, fără a specifica care din sancțiunile alternative prevăzute la art.24 din Legea menționată supra urmează a fi aplicate în privința Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni, iar instanța din oficiu nu poate să decidă în privința aplicării unor sancțiuni.

Cu atât mai mult, dispozițiile art.24 din Legea nr.982/2000, prevede *inter alia* repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, iar în prezentul proces Iurie Grecu a formulat o pretenție separată privind repararea prejudiciului moral.

Subsecvent, Curtea de Apel Bălți a precizat că, ținându-se cont de prevederile art.22 și art.219 din Codul administrativ, precum și de rolul activ al judecătorului în cadrul procedurilor de contencios administrativ, prin notificarea nr.20190 din 16 septembrie 2021 a acordat apelantului Grecu Iurie termen până la 07 octombrie 2021 în vederea concretizării pretențiilor și autorității publice în privința căreia a fost înaintată prezenta acțiune (f.d.142-143, vol.I), însă în termenul stabilit ultimul nu și-a concretizat pretențiile.

În asemenea împrejurări, instanța de apel a conchis că și-a îndeplinit rolul activ în vederea înlăturării erorilor admise la înaintarea acțiunii, însă încercările instanței nu s-au soldat cu rezultate pozitive, întrucât apelantul nu a depus toată sârguința și diligența în vederea realizării drepturilor sale de acces la justiție, iar prin prisma prevederilor art.219 alin.(3) din Codul administrativ, instanța nu poate depăși limitele acțiunii, prin stabilirea categoriei de sancțiuni ce urmează a fi aplicată în privința intimatului, instanța fiind obligată să examineze acțiunea doar în limitele înaintate.

Instanța de apel a considerat oportun de a respinge și pretenția lui Iurie Grecu privind repararea prejudiciului moral, fiind o pretenție accesorie acțiunii prin care se solicită constatarea încălcării dreptului de acces la informație.

Aplicând teoria accesoriului, *accessorium sequitur principale*, instanța de apel a constatat că acțiunea, prin care s-a solicitat repararea prejudiciului, se supune aceleiași regim juridic ca și acțiunea de constatare a încălcării dreptului de acces la informație, fiind o pretenție indisolubil legată de cea principală.

Cu trimitere la art.24 din Legea privind accesul la informație, art.1998 alin.(1) din Codul civil, art.2006 alin.(1) și (2), art.2036 alin.(1), (2) și (4), art.2037 din Codul civil, instanța de apel a menționat că mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța de apel a remarcat că potrivit legislației pertinente rolul compensației prejudiciului moral nu este unul punitiv sau vindicativ, urmând ca compensația atribuită să acorde suficientă compensare suferințelor suportate de reclamant, fără a depăși această limită în vederea preîntâmpinării unei îmbogățiri fără justă cauză a reclamantului, determinant fiind și faptul că însăși constatarea încălcării dreptului ar putea fi apreciată ca fiind o compensație a suferințelor suportate.

Concomitent, instanța de apel a accentuat că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

La 19 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Grecu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în partea respingerii prejudiciului moral, cu emiterea în această parte a unei decizii noi.

În susținerea recursului Iurie Grecu a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, în special nu au fost aplicate prevederile art.34 din Constituția Republicii Moldova, art.64 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, art.1998 alin.(1) din Codul civil.

Consideră că partea la proces nu a fost auzită de către instanța de apel, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

De fapt, instanța de apel nu a motivat decizia contestată, neoferindu-i niciun răspuns clar și explicit la argumentele sale, fiind încălcat în așa mod accesul liber al justiție.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 23 decembrie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei atestă faptul că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa lui Iurie Grecu la 27 decembrie 2021 și notificată ultimului la 30 decembrie 2021, fapt ce rezultă prin avizul poștal de recepție anexat la actele cauzei (f.d. 206, 208, vol. I) .

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 01 februarie 2022 în adresa lui Iurie Grecu i-a fost expediată copia deciziei integrale a instanței de apel, notificată ultimului la 04 februarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție anexat la actele cauzei (f.d.211, 213, vol.I).

În condițiile enunțate, recursul (nemotivat și cel motivat) din 19 ianuarie 2022 a fost depus în conformitate cu art.245 din Codul administrativ.

La 21 februarie 2022 și 28 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa consilierului local Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu, și Primăriei satului Ciuciulea, r-nul Glodeni copia recursului (nemotivat și motivat) depus de Iurie Grecu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, notificată ultimilor la 24 februarie 2022 și 02 martie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f.d.6-13, vol.II).

La 09 martie 2022 consilierul local Ciuciulea, r-nul Glodeni, Vera Iațcu, a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul depus de Iurie Grecu, deoarece nu întrunește condițiile de admisibilitate ale acestuia prevăzute de Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și obiecțiile invocate în referința depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în

condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Iurie Grecu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Iurie Grecu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron